

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

145 ГОДИНИ

Дирекция „Връзки с обществеността“
Адрес: пл. „Княз Александър I“ № 1, 1000 София
Телефон: (02) 9145-1656
Факс: (02) 980-24-25
E-mail: press_office@bnbank.org
www.bnb.bg

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 април 2024 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Март 2024 г.

През март 2024 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 8% (8% годишно нарастване през февруари 2024 година). В края на март 2024 г. *широките пари* са 156.423 млрд. лв. (79% от БВП³) при 155.245 млрд. лв. към февруари 2024 г. (78.4% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през март 2024 г. с 8% на годишна база (7.6% годишен ръст през февруари 2024 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2024 г. в размер на 198.025 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на март 2024 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 128.755 млрд. лв. (65% от БВП), като годишното им увеличение е 8.3% (8.5% годишно повишение през февруари 2024 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 43.326 млрд. лв. (21.9% от БВП) в края на март 2024 година. В сравнение със същия месец на 2023 г. те се увеличават с 5% (5.1% годишно повишение през февруари 2024 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 12.3% на годишна база през март 2024 година (0.5% годишно повишение през февруари 2024 г.) и в края на месеца достигат 3.868 млрд. лв. (2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 81.560 млрд. лв. (41.2% от БВП) в края на март 2024 година. Те се увеличават с 11.5% спрямо същия месец на 2023 г. (10.8% годишен ръст през февруари 2024 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 101.269 млрд. лв. в края на март 2024 година. Те се увеличават с 19.6% спрямо същия месец на 2023 г. (20.1% годишно повишение през февруари 2024 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 101.342 млрд. лв. и нараства спрямо март 2023 г. със 17.9% (19.2% годишно увеличение през февруари 2024 година). През март 2024 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 13%, като достигат 95.505 млрд. лв. (12.9% годишно повишение през февруари 2024 година).

В края на март 2024 г. кредитите за неправителствения сектор са 92.732 млрд. лв. (46.8% от БВП) при 91.732 млрд. лв. към февруари 2024 г. (46.3% от БВП). През март 2024 г. те се увеличават на годишна база с 12.9% (12.9% годишно повишение през февруари 2024 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 110.3 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 110.3 млн. лв. (през март 2024 г. няма продадени кредити от *Други ПФИ*) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 8.2% на годишна база през март 2024 г. (8% годишно повишение през февруари 2024 г.) и в края на месеца достигат 45.041 млрд. лв. (22.7% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 40.071 млрд. лв. (20.2% от БВП) в края на март 2024 година. Спрямо същия месец на 2023 г. те се увеличават със 17.5% (17.1% годишно повишение през февруари 2024 година). В края на март 2024 г. *жилищните кредити* са 20.932 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 22.7% (22% годишно увеличение през февруари 2024 година). *Потребителските кредити* възлизат на 17.437 млрд. лв. и се увеличават с 13.2% спрямо март 2023 г. (13.1% годишно повишение през февруари 2024 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 2% (0.2% годишно понижение през февруари 2024 г.), като достигат 410.2 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 9.3% на годишна база през март 2024 г. (6.7% годишно повишение през февруари 2024 г.) и в края на месеца са 472.2 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 7.619 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на март 2024 година. В сравнение с март 2023 г. те се увеличават с 19.5% (23.1% годишно повишение през февруари 2024 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 87.249 млрд. лв. в края на отчетния месец при 87.108 млрд. лв. в края на февруари 2024 година. Те нарастват с 1.7% в сравнение с март 2023 г. (0.8% годишно повишение през февруари 2024 година). През март 2024 г. чуждестранните активи се увеличават с 3.3% (1.6% годишен ръст през февруари 2024 г.), като достигат 106.058 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 18.809 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 11.4% (5.9% годишно повишение през февруари 2024 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2021	2022	2023	Февруари 2024	Март 2024	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10.7	13.2	8.7	8.0	156,423	8.0
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	16.5	18.6	8.0	7.6	126,981	8.0
1.1. Пари извън ПФИ	16.0	11.7	8.5	8.6	26,822	9.3
1.2. Овърнайт депозити	16.6	20.6	7.9	7.3	100,158	7.6
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-5.6	-5.6	11.7	10.1	29,443	8.2
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-5.9	-5.8	12.1	10.4	28,842	8.5
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	6.3	2.8	-4.2	-3.3	601	-2.4
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	7.0	16.1	5.6	0.8	87,249	1.7
1.1. Чуждестранни активи	11.3	17.0	7.0	1.6	106,058	3.3
1.2. Чуждестранни пасиви	41.7	22.0	13.8	5.9	18,809	11.4
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	12.5	7.6	15.9	20.1	101,269	19.6
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	11.9	7.4	14.6	19.2	101,342	17.9
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	85.5	-64.9	122.1	994.2	5,837	304.2
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.8	12.5	12.2	12.9	95,505	13.0
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	66.1	87.7	4408.4	234.5	-73	94.1
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9.1	14.3	9.5	8.5	128,755	8.3
1. Нефинансови предприятия	8.5	26.6	9.0	5.1	43,326	5.0
2. Финансови предприятия	17.0	17.0	-11.6	0.5	3,868	-12.3
3. Домакинства и НТООД	9.0	8.3	11.0	10.8	81,560	11.5
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	8.7	12.7	12.2	12.9	92,732	12.9
2. Финансови предприятия ⁵	4.6	10.4	7.3	8.0	45,041	8.2
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	13.4	14.6	15.9	17.1	40,071	17.5
3.1. Овърдрафт	-0.5	4.1	3.7	4.8	1,292	4.5
3.2. Жилищни кредити	16.5	17.9	20.5	22.0	20,932	22.7
3.3. Потребителски кредити	12.2	12.3	12.3	13.1	17,437	13.2
3.4. Други кредити	-4.5	5.3	-1.1	-0.2	410	2.0
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	5.8	10.8	6.8	6.7	472	9.3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спонсори*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2021	2022	2023	Февруари 2024	Март 2024
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10.7	13.2	8.7	8.0	8.0
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	14.4	6.5	6.2	6.5
1.1. Пари извън ПФИ	2.7	2.1	1.5	1.5	1.6
1.2. Овърнайт депозити	9.5	12.3	5.0	4.7	4.9
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	-1.5	-1.2	2.2	1.9	1.5
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-1.5	-1.3	2.2	1.9	1.6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	7.0	16.1	5.6	0.8	1.7
1.1. Чуждестранни активи	12.9	20.3	8.4	1.8	4.0
1.2. Чуждестранни пасиви	6.0	4.2	2.8	1.1	2.2
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	11.9	7.4	14.6	19.2	17.9
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3.4	-4.3	2.6	6.2	5.1
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.5	11.6	11.9	13.0	12.8
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	11.5	11.6	12.6	12.3
а) Нефинансови предприятия	2.3	4.9	3.5	4.0	4.0
б) Финансови предприятия ³	0.9	1.2	1.8	1.7	1.4
в) Домакинства и НТООД	4.9	5.4	6.2	6.9	6.9

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.